

**Nuborgh
College**

| Oostenlicht

PTA

Leerjaar 3TL | Cursusjaar 2025-2026

**Oog voor elkaar,
oog voor
de toekomst!**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Wat je wilt en moet weten over het schoolexamen 3GL/TL:.....	4
Inhaal- en herkansingsregeling	6
PGP	7
Bewaren van werk	8
Verklaring afkortingen	8
Data i.v.m. schoolexamens 3TL	9
Regelingen per vak.....	9
Nederlands.....	10
Engels	12
Duits.....	14
wiskunde.....	16
rekenen.....	19
natuurkunde	20
scheikunde.....	23
biologie	26
economie	29
Maatschappijkunde	31
M&M.....	33
Godsdienst.....	35
CKV (k&c).....	36
CKV (mu).....	37
kunst & cultuur	37
Profielmodule E&O	38
Profielmodule T&T.....	42
Profielmodule Z&W	46
Bewegen en sport.....	48
mens & begeleiding	50
LOB	51
Algemene bepalingen voor de maatschappelijke stage	53

Voorwoord

Beste leerling van klas 3,

Nu je in de bovenbouw van onze school zit, zul je merken dat er veel voor je verandert. Een van de veranderingen betreft je toetsen. In de bovenbouw tellen je toetsen namelijk mee voor het examen. Daarom noemen we deze toetsen: tentamens.

De tentamens in leerjaar 3 bepalen zelfs al voor meer dan de helft je schoolexamen-cijfer. Het is dus heel belangrijk dat je van het begin af aan je best doet om goede cijfers te halen; ze tellen mee voor het eindexamen.

Om een goed overzicht te krijgen hebben we een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) gemaakt. Het PTA is in dit boekje afgedrukt. Je kunt dus precies zien in welke periode bepaalde leerstof wordt getoetst en hoe zwaar het tentamen telt. Als je tentamens of andere schoolexamenonderdelen hebt gemist, dan bekijkt de examencommissie of je dat onderdeel mag inhalen.

Dit jaar zul je ook maatschappelijke stage gaan lopen. Ook daarover vind je in dit boekje meer informatie.

Ik wens je een fijn schooljaar toe.

W.G.C. Leeflang
locatiedirecteur Nuborgh College Oostenlicht

Wat je wilt en moet weten over het schoolexamen 3GL/TL: regels en aanwijzingen

Onderstaande regels en aanwijzingen zijn belangrijk. Die zijn samengevat en afkomstig uit het examenreglement dat je volledig op Intranet kunt vinden.

Ieder schoolexamenonderdeel noemen we een tentamen. Je kunt daarbij denken aan een schriftelijke of digitale toets, een practicum, een schrijfopdracht, een (kijk- en)luistertoets, een handelingsopdracht, enz.

1. De onderdelen en toetsen van het schoolexamen vind je per vak terug in dit boekje: **Programma van Toetsing en Afsluiting**, ook wel **PTA** genoemd. Elk tentamen wordt aangeduid met een T-nummer.
2. De directeur bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen begint. Toetsingsdata worden uiterlijk een week voorafgaande gemeld via planners en de roosters voor activiteitenweken. Het schoolexamen wordt afgesloten voor het Centrale Examen begint.
3. Wanneer je door ziekte niet kunt deelnemen aan een tentamen, moet dat vóór aanvang van afname door jouw ouder(s)/ verzorger(s) gemeld worden bij de receptie van de school. Mocht je op het moment van afname een bijzondere gebeurtenis hebben (bv een bruiloft of begrafenis) dan moeten jouw ouder(s)/ verzorger(s) tijdig voor jou vrijaf vragen. Het formulier hiervoor vind je op de website. Word je ziek tijdens de lesdag dan meld jij je af bij de receptie. Bij geoorloofde afwezigheid mag het tentamen worden ingehaald.
4. Als je aantoonbaar zonder geldige reden afwezig was tijdens de afname van een tentamen, mag je dit onderdeel niet inhalen. In de meeste gevallen zal dan een maatregel genomen worden waarbij het cijfer 1 ingevoerd zal worden voor het betreffende tentamen. Daarmee voorkomen we dat je uitgesloten wordt voor deelname aan het centraal examen. Jij en je ouder(s)/verzorger(s) zullen op de hoogte worden gebracht
5. Een Praktische Opdracht (PO) moet je vóór het afgesproken tijdstip (deadline) op de aangegeven wijze inleveren. In het examenreglement kun je lezen wat de gevolgen zijn wanneer jij je in deze niet aan de afspraken houdt.
6. Je zorgt ervoor dat je op tijd aanwezig bent bij alle tentamens. In de regel geldt dat je 10 minuten voor aanvang van de afname bij de toetsruimte bent.
7. Het zou kunnen dat je door omstandigheden te laat komt voor een tentamen. Tot maximaal een half uur na het begin van de afname word je nog toegelaten. Je krijgt echter *géén* extra tijd toegekend!
Let op: in geval van een kijk- en/of luistertoets mag je **niet** meer na aanvang van afname toegelaten worden!
8. Schriftelijk werk maak je op papier van school, tenzij anders aangegeven. Je let er goed op dat op elk papier jouw naam en klas komt te staan.

9. Per tentamen wordt aangegeven welke hulpmiddelen je mag gebruiken. Hierbij kun je denken aan:

- een pen
- schrijfmateriaal incl. millimeterpapier
- (kleur)potlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek/windroos
- vlakgum
- binas (Nask)
- elektronische rekenmachine (behalve bij rekenen)
- indien aangegeven je laptop

Je bent er zelf verantwoordelijk voor dat je deze spullen bij je hebt! Tijdens de zitting mag je géén materialen lenen van andere leerlingen, docenten en ander personeel. Je mag tijdens een zitting ook zelf geen materialen uitlenen aan andere leerlingen.

10. Je mag geen papier, andere hulpmiddelen, informatiebronnen, tabellen en boeken meenemen dan jouw docent je van tevoren heeft verteld.

Je jas, mobiele telefoon en allerlei andere communicatiemiddelen (zoals smartwatch en google glass, o.i.d.) neem je niet mee in de ruimte / het lokaal waar het tentamen wordt afgenomen.

11. De toezichthouders die bij een tentamen aanwezig zijn, mogen controleren of je de juiste materialen en hulpmiddelen bij je hebt. Zij mogen jou enkel algemene aanwijzingen geven tijdens de toets. Je moet je de aanwijzingen van de toezichthouders altijd opvolgen.

12. Tijdens het tentamen mag je niet praten of op wat voor manier dan ook contact zoeken met andere leerlingen, ook niet als jouw werk al is opgehaald. Als je iets wilt vragen, steek je je vinger op. Daarna wacht je op een reactie van de toezichthouder.

13. Tijdens het tentamen mag je niet zonder toestemming van een toezichthouder de ruimte / het lokaal verlaten.

14. Als je je werk hebt ingeleverd bij de toezichthouder, krijg je het later niet meer terug om er nog iets aan te wijzigen of te veranderen.

15. Alle papieren die te maken hebben met het tentamen (denk aan opgaven, antwoordbladen, enz.) blijven in de ruimte waar het tentamen wordt afgenomen.

16. Als je bij de uitvoering van het tentamen iets doet wat niet is toegestaan, dan kan de examencommissie van de school, nadat die jou heeft gehoord, maatregelen nemen.

17. Je schrijft en werkt niet met potlood, behalve als je tekeningen of grafieken moet maken. Het gebruik van correctielak (typ-ex) is niet toegestaan. Natuurlijk werk je netjes en schrijf je duidelijk leesbaar.

18. De cijfers die je voor tentamens krijgt, worden uitgedrukt in cijfers uit de schaal 1 t/m 10 met één decimaal achter de komma.
19. Uiterlijk één week voordat het centrale examen begint, wordt jou schriftelijk meegedeeld welke eindcijfers en beoordelingen je hebt behaald voor alle onderdelen van het schoolexamen. Deze resultaten kun je te allen tijde bekijken in Magister.
20. Alle onderdelen van het PTA die voor leerjaar 3 worden genoemd, moeten aan het einde van dat leerjaar zijn afgerond.
21. Op een aantal vastgestelde data is er gelegenheid om een gemist tentamen in te halen. Voor deze afnamemomenten gelden dezelfde procedures als bij de reguliere afnames. Je dient dus dan aanwezig te zijn. Overzichten van in te halen tentamens worden tijdig gepubliceerd in de hal en op intranet.

Maatwerk

Bij overstap naar een ander niveau volgt een persoonlijk PTA.

Inhaal- en herkansingsregeling

Inhalen houdt in dat je een gemist tentamen alsnog een keer mag maken. Bij **herkansen** mag je een al gemaakt tentamen opnieuw maken om tot een beter resultaat te komen.

Inhaalregeling

Je bent *zelf verantwoordelijk* voor het inhalen van gemiste tentamens. Wanneer je in een bepaalde week een tentamen gemist hebt, moet je die in principe op een inhaalmoment in de eerstvolgende week inhalen. Via Intranet en het mededelingenpaneel in de hal wordt gepubliceerd of je ingepland bent voor dat inhaalmoment.

Herkansingsregeling

Na elke periode mag je één tentamen van de algemene vakken (avo) herkansen. Wanneer je een LO-beschikking hebt, mag je twee tentamens per periode herkansen. Daarnaast mag je bij de beroepsgerichte profielmodulen en de keuzevakken na elke periode het theoriedeel herkansen. In het PTA staat in de kolom herkansing met de letter H aangegeven welke tentamens herkansbaar zijn.

Het aanvragen van een herkansing gebeurt digitaal. Na elke periode krijg je een mail waarin je verwezen wordt naar jouw actuele cijferbestanden in Magister. In diezelfde mail staat de instructie hoe jij je via de meegestuurde link kan aanmelden voor een herkansing.

Afwijkende herkansingen

Bij een aantal vakken is een aangepaste herkansingsregel van toepassing.

- Voor het vak Mens en Maatschappij geldt een speciaal landelijk voorgeschreven herkansingsregeling aan het eind van leerjaar 4.
- Bij het vak Nederlands worden een aantal modules afgesloten met een eindopdracht die volgens het PTA niet herkansbaar zijn. Het is echter wel mogelijk om tot uiterlijk drie werkdagen vóór de deadline van inleveren feedback te vragen zodat er nog verbeteringen aangebracht kunnen worden in het werk. Hier zit de herkansingsmogelijkheid al ingebouwd lopende elke periode.

PGP

Dit jaar wordt in leerjaar 3TL gestart met Praktijkgerichte Programma's (PGP). Hierin leren leerlingen door te doen. Ze werken aan echte opdrachten voor bedrijven en organisaties binnen en buiten school. Zo ontwikkelen ze praktische vaardigheden waarbij ruimte is voor oriëntatie op opleidingen en beroepen met aandacht voor vakkennis en loopbaanbegeleiding. Er worden drie praktijkgerichte programma's aangeboden, te weten:

- **Zorg en Welzijn (Z&W):**
 - Binnen het praktijkgerichte programma Z&W staat het werken met en voor mensen centraal. Belangrijke onderwerpen binnen het praktijkgerichte programma Z&W zijn preventie en positieve gezondheid. Het programma biedt leerlingen een breed toekomstperspectief voor beroepen binnen de zorg, het onderwijs, dienstverlening, leefstijlondersteuning, sport en bewegen
- **Economie en Ondernemen (E&O) :**
 - In het praktijkgerichte programma E&O staat ondernemend handelen centraal. Kansen zien, kansen benutten en daarmee waarde creëren voor jezelf en anderen. Leerlingen tonen initiatief met de bril op van verbeteren en vernieuwen.
- **Technologie en Toepassing (T&T):**
 - In het praktijkgerichte programma T&T komen leerlingen in aanraking met levensechte vraagstukken uit de praktijk, die opgelost kunnen worden met technologie. Vraagstukken worden benaderd vanuit de perspectieven producten, handelingen en kennis. Leerlingen maken en gebruiken technologische producten. Ze gebruiken hierbij voldoende kennis en verrichten een breed scala aan handelingen: onderzoeken, ontwerpen, realiseren en evalueren.

In leerjaar 3 wordt het eerste deel van het PGP afgesloten met een eindcijfer. Dit cijfer is een schoolexamencijfer. Er volgt hierbij dus géén centraal examen. In leerjaar 4 zullen nog twee keuzevakken gevolgd worden die elk met een eindcijfer afgesloten worden. Het rekenkundige gemiddelde van al deze cijfers, waarbij die van het PGP tweemaal meetelt, levert een combinatiecijfer op dat het definitieve eindcijfer PGP wordt.

Bewaren van werk

De examensecretaris draagt zorg voor het examendossier. In dat dossier wordt opgenomen:

Een algemeen gedeelte met:

- Examenreglement;
- PTA leerjaar 3;
- PTA leerjaar 4.

Per leerling leerjaar 3:

- voldoende of goed beoordeelde opdrachten C.K.V.;
- overzicht resultaten Bewegen en Sport;
- cijferoverzicht schoolexamens leerjaar 3.

Per leerling leerjaar 4:

- voldoende of goed beoordeelde praktische opdrachten;
- overzicht resultaten lichamelijke oefening inclusief eindbeoordeling;
- cijferoverzicht schoolexamens leerjaar 4;
- overzicht eindcijfers schoolexamen.

- Het werk van het centraal examen van elke leerling en de cijferlijsten worden voor tenminste zes maanden na de examenuitslag bewaard door de directeur.
- Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de cijferlijst wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.

Verklaring afkortingen

Toetsvorm

S	Schriftelijk
P	Presentatie
M	Mondeling
D	Digitaal
AO	Aanvullende / Alternatieve Opdracht
PO	Praktische opdracht

Herkansing

H	Herkansing
GH	Geen Herkansing

Beoordeling

C	Cijfer
G	Goed
V	Voldoende
A	Afvinken

Data i.v.m. schoolexamens 3TL

Gehele cursus	Tijdens inhaalmomenten krijg je de gelegenheid om geoorloofd gemiste tentamens in te halen. Dit is altijd op dinsdagmiddag.
16 september	PTA-voorlichtingsavond
3- 7 november	activiteitenweek 1
18 november	openstelling aanvraag herkansingen periode1
24 november	sluiting aanvraag herkansingen periode 1
2 december	herkansing 2 AVO + herkansing beroepsgericht vak
3 december	herkansing 1 AVO
19-23 januari	activiteitenweek 2
3 februari	openstelling aanvraag herkansingen periode 2
9 februari	sluiting aanvraag herkansingen periode 2
25 februari	herkansing 2 AVO + herkansing beroepsgericht vak
26 februari	herkansing 1 AVO
23-31 maart	activiteitenweek 3
9 april	openstelling aanvraag herkansingen periode 3
15 april	sluiting aanvraag herkansingen periode 3
20 april	herkansing 2 AVO + herkansing beroepsgericht vak
21 april	herkansing 1 AVO
4 juni	uitreiking definitieve SE-lijst beroepsgericht
15- 26 juni	afname CSPE (Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen)
29 juni- 9 juli	activiteitenweek 4
7 juli	openstelling aanvraag herkansingen periode 4
8 juli	sluiting aanvraag herkansingen periode 4
10 juli	herkansing 1 AVO
13 juli	herkansing 2 AVO + herkansing beroepsgericht vak

Regelingen per vak

Zie volgende bladzijden

PTA	Nederlands		VMBO TL 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1	T1	NE/K/2 NE/K/6 NE/K/7 NE/K/8	Basisvaardigheden	Ik kan gestructureerd feedback geven en ontvangen. Ik weet hoe ik een portfolio moet aanleggen. Ik weet hoe ik een fictiedossier moet opbouwen. Ik kan een eenvoudige zin redkundig ontleden. Ik kan werkwoorden op een juiste wijze vervoegen. Ik kan samenstellingen op een correcte wijze spellen. Ik kan een tekst schrijven met gebruikmaking van hoofdletters en leestekens.	S	50	C	H	10	
2	T2	NE/K/2 NE/K/7	Module Leesvaardigheid	Ik kan de tekststructuren in een tekst herkennen en benoemen. Ik kan een zakelijke tekst lezen en ik begrijp de inhoud en het tekstdoel. Ik kan verschillende leesstrategieën toepassen. Ik kan hoofd- en bijzaken van elkaar onderscheiden in een tekst. Ik kan een tekst in hoofdlijnen samenvatten.	S	50	C	H	15	
3	T3	NE/K/3 NE/K/4 NE/K/7 NE/K/8	Module Beeldcommunicatie	Ik kan verschillende soorten teksten zien en beluisteren en ik kan deze inhoudelijk beoordelen en correct weergeven. Ik kan verschillende kijk- en luisterstrategieën toepassen. Ik kan de relatie tussen tekst en beeld benoemen en ook zelf toepassen. Ik kan cartoons analyseren en interpreteren. Ik kan een stripverhaal of beeldverhaal analyseren	PO		C	GH*	15	
4	T4	NE/K/2 NE/K/3 NE/K/7	Module Schrijfvaardigheid	Ik kan een schrijfplan opstellen als basis voor een te schrijven tekst. Ik kan zakelijke teksten schrijven met een duidelijke inleiding, kern en slot. Ik kan een duidelijk schrijfdoel bepalen en een passende tekststructuur toepassen in een te schrijven tekst. Ik kan een tekst schrijven die afgestemd is op een leespubliek. Ik kan een tekst schrijven die voldoet aan de eisen van de spelling, interpunctie, grammaticaliteit en uiterlijke verzorging.	PO		C	GH*	15	

	T5	NE/K/6 NE/K/7 NE/K/8	Portfolio Nederlands	Ik kan een overzichtelijke documentatie aanleggen van zelfgeproduceerde teksten. Ik kan een persoonlijk leesdossier aanleggen met daarin verschillende documenten van reflectie op fictie.	PO		V/G	GH		
Schoolexamen 2025-2026									55	

PTA	Engels		VMBO TL 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1	T1	MVT/V MVT/K/2/ 3/4	Leesvaardigheid	Ik kan aangeven welke hoofdzaken er in een tekst behandeld worden Ik kan de hoofd- en bijzaken van een (tekst)gedeelte herkennen Ik kan gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken. Ik kan verbanden tussen delen van een tekst herkennen	S	50	C	H	10	
2	T2	MVT/V MVT/K/2/ 3/5 MVT/V/3	Kijk- en luistervaardigheid	Ik kan aangeven welke belangrijke informatie een tekst bevat Ik kan de hoofd- en bijzaken van een tekst(gedeelte) aangeven; Ik kan de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; Ik kan voorspellen waar een gesprek heengaat	S	60	C	H	16	
3	T3	MVT/V MVT/K/2/ 3/7 MVT/V/3	Schrijfvaardigheid (zakelijke brief)	Ik kan (persoonlijke) gegevens verstrekken; Ik kan een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen; Ik kan informatie vragen of geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen; Ik kan de juiste opmaak voor een zakelijke brief toepassen. Ik kan een formele brief schrijven om te solliciteren, ergens over te klagen of om iets te organiseren of af te zeggen.	S	50	V/G	H		
4	T4	MVT/V MVT/K/2/ 3/4 MVT/V/1	Leesvaardigheid	Ik kan aangeven welke belangrijke informatie een tekst bevat; Ik kan de hoofd- en bijzaken van een tekst(gedeelte) aangeven; Ik kan gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken; Ik kan verbanden tussen delen van een tekst aangeven Ik kan het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen; Ik kan het schrijfdoel, de meningen, het publiek bepalen en de gevoelens van de auteur herkennen	S	50	C	H	16	

	T5	MVT/V MVT/K/1/ 2/3/6	Spreekvaardigheid (presentatie) Basisvaardigheden Leervaardigheden bij Engels	Ik kan mijn informatie verwerken in een portfolio, wat meetelt voor het cijfer. Ik kan informatie zoeken, verwerken en in het Engels presenteren. Ik kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot het verbeteren van het eigen taalleerproces, het omschrijven van woorden die ik niet ken in het Engels en het toepassen van kennis van land en samenleving bij het herkennen van cultuuruitingen.	M	10	C	GH	13	
Schoolexamen 2025-2026									55	

PTA		Duits	VMBO TL+ 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1	T1	MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/V/1 MVT/V/3 MVT/V/5	Leesvaardigheid	Ik kan teksten begrijpen die bestaan uit dagelijkse dingen. Ik kan informatie vinden in alledaagse teksten. Ik kan conclusie trekken met betrekking tot het schrijfdoel.	S	75	C	H	5	
	T2	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MTV/K/6 MVT/V/4	Spreekvaardigheid alledaags leven	Ik kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken. Ik kan zeer korte, sociale gesprekken aan. Ik kan eenvoudige zinnen en uitdrukkingen gebruiken om andere mensen, leefomstandigheden en baan te omschrijven.	M	15	C	GH	5	
2	T3	MVT/K/3 MVT/K/7	Schrijfvaardigheid	Ik kan een eenvoudige brief schrijven. Ik kan iemand schriftelijk bedanken.	S	75	C	H	15	
	T4	MVT/V/3 MVT/V/4 MVT/V/5	Kennis van land en volk	Ik kan informatie verwerven, geven, verstrekken en vragen over kennis van een Duitstalig land/volk.	PO	75	V/G	AO		
3	T5	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MTV/K/6 MVT/V/4	Spreekvaardigheid geven van informatie	Ik kan adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten. Ik kan informatie verwerven, geven, verstrekken en vragen. Ik kan vragen en antwoorden op een mening/oordeel. Ik kan vertellen waarom Duits belangrijk is voor mijn loopbaan/carrière. Ik kan vertellen over mijn toekomstplannen.	M	15	C	H	15	

	T6	MVT/K/4 MVT/V/1 MVT/V/3 MVT/V/5 MVT/K/3	Leestechiek	Ik kan teksten begrijpen die bestaan uit dagelijkse dingen. Ik kan informatie vinden in alledaagse teksten. Ik kan conclusie trekken met betrekking tot het schrijfdoel.	S	60	A			
4	T7	MVT/K/3 MVT/K/5	Kijk- en luistervaardigheid	Ik kan relevante informatie begrijpen. Ik kan de belangrijkste punten vinden in korte boodschappen en aankondigingen. Ik kan de betekenis van woorden afleiden uit de context. Ik kan de betekenis van belangrijke elementen aangeven.	S	75	C	H	10	
	T8	MVT/K/2	Woorduitbreiding: woordenschat en grammatica	Ik leer woorden en grammatica-onderwerpen die mij helpen bij alledaagse situaties die ik tegenkom in de Duitse taal en die betrekking hebben op mijn tentamens en het examen Duits.	S	20	C	GH	5	
Schoolexamen 2025-2026									55	

PTA	wiskunde		VMBO TL3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging In %	Cijfer
1 t/m 4	T1	K3 /K5	Rekenen meten schatten	<p>Ik kan rekenen met een procentuele stijging en een procentuele daling.</p> <p>Ik kan de procentuele toename en afname berekenen.</p> <p>Ik kan rekenen met procenten en grote getallen.</p> <p>Ik kan terugrekenen naar 100%.</p> <p>Ik kan de oude situatie berekenen na een stijging en een daling.</p> <p>Ik kan het promillage berekenen.</p> <p>Ik kan rekenen met promille.</p> <p>Ik kan rekenen met exponentiële toename.</p> <p>Ik kan rekenen met exponentiële afname.</p> <p>Ik kan rekenen met grote getallen.</p> <p>Ik kan rekenen met eenheden van informatie.</p> <p>Ik kan grote getallen in de wetenschappelijke notatie schrijven.</p> <p>Ik kan kleine getallen in de wetenschappelijke notatie schrijven.</p> <p>Ik kan rekenen met eenheden van tijd.</p> <p>Ik kan rekenen met eenheden van snelheid.</p> <p>Ik kan rekenen met verhoudingen.</p>	S	50	C	H	4	
	T2	K3/K6	Meetkunde	<p>Ik kan de afstand over de weg berekenen met behulp van een vuistregel.</p> <p>Ik kan de reistijd berekenen met behulp van een vuistregel.</p> <p>Ik kan rekenen met een schaallijn.</p> <p>Ik kan de koershoek meten.</p> <p>Ik kan een hoogtekaart aflezen.</p> <p>Ik kan de verticale doorsnede bij een hoogtekaart tekenen.</p> <p>Ik kan een doorsnede van een kubus en een balk op ware grootte tekenen.</p> <p>Ik kan lengte van een lichaamsdiagonaal berekenen met de verlengde stelling van Pythagoras.</p>	S	50	C	H	4	

			Ik kan aanzichten benoemen en tekenen. Ik kan hoeken berekenen in vlakke figuren.						
T3	K3/K4	Formules en grafieken	Ik kan benoemen of een grafiek een lineaire grafiek of een vloeiende kromme is. Ik kan in een formule de variabelen benoemen. Ik kan een woordformule veranderen in een formule met letters. Ik kan in een formule de richtingscoëfficiënt benoemen. Ik kan een grafiek bij een lineaire formule tekenen. Ik kan onderzoeken of er regelmaat is in een tabel. Ik kan onderzoeken welke formule bij een tabel met regelmaat hoort. Ik kan een formule maken bij een tabel met regelmaat. Ik kan een formule maken bij een lineaire grafiek. Ik kan de richtingscoëfficiënt berekenen bij een lineaire grafiek. Ik kan een formule opstellen bij een gelijke richtingscoëfficiënt of een gelijk begingetal.	S	50	C	H	9	
T4	K3/K5	Goniometrie	Ik kan in een rechthoekige driehoek de overstaande rechthoekszijde en de aanliggende rechthoekszijde van een hoek benoemen. Ik kan een hoek berekenen met behulp van de sinus. Hoek berekenen met cosinus Ik kan een hoek berekenen met behulp van de cosinus. Ik kan een hoek berekenen met behulp van de tangens. Ik kan een hoek berekenen met behulp van de sinus, de cosinus of de tangens. Ik kan de drieletternotatie toepassen bij hoeken. Ik kan hoeken berekenen in ruimtefiguren.	S	50	C	H	10	
T5	k3/k6 WI/V/4	Verschillende verbanden Grafieken en vergelijkingen	Ik kan de grafiek bij een wortelverband tekenen. Ik kan de grafiek bij een machtsverband tekenen. Ik kan een periodieke grafiek aflezen. Ik kan in een periodieke grafiek de evenwichtsstand, de amplitude en de frequentie berekenen. Ik kan grafieken van bijzondere formules tekenen. Ik kan een somformule en een verschilformule maken en de grafiek die daarbij hoort tekenen.	S	50	C	H	8	

			Ik kan een somgrafiek en een verschilgrafiek tekenen met behulp van een tabel. Ik kan een vergelijking oplossen met de balansmethode. Ik kan van twee formules een vergelijking maken en deze oplossen met de balansmethode. Ik kan een vergelijking met een macht oplossen met inklemmen.						
T6	WI/V/4 WI/K/2	Goniometrie in de ruimte	Ik kan in een rechthoekige driehoek een zijde berekenen als twee zijden bekend zijn. Ik kan een hoek berekenen met behulp van de sinus, de cosinus of de tangens. Ik kan een zijde berekenen met behulp van de sinus, de cosinus of de tangens. Ik kan zijden en hoeken berekenen in een rechthoekige driehoek. Ik kan hoeken en lijnstukken berekenen in ruimtefiguren.	S	50	C	H	10	
T7	K3/K6	Ruimte meetkunde	Ik kan rekenen met eenheden van lengte, oppervlakte en inhoud. Ik kan de oppervlakte en de omtrek van vlakke figuren berekenen. Ik kan de oppervlakte van samengestelde vlakke figuren berekenen. Ik kan de omtrek van samengestelde vlakke figuren berekenen. Ik kan de oppervlakte van ruimtefiguren berekenen. Ik kan de inhoud van ruimtefiguren berekenen. Ik kan de oppervlakte van een vergroting berekenen. Ik kan bij een vergrote oppervlakte de vergrotingsfactor berekenen en daarmee doorrekenen. Ik kan de inhoud van een vergroting berekenen. Ik kan bij een vergrote inhoud de vergrotingsfactor berekenen.	S	50	C	H	10	
Schoolexamen 2025-2026								55	

PTA		rekenen		VMBO 3TL Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1 t/m 4	T1	- getallen - verhoudingen - meet en meetkunde - verbanden	Algemene Rekenvaardigheden 1. Getallen 2. Lijnen, hoeken en vlakke figuren 3. Formules, tabellen en grafieken 5. Verhoudingen 6. Procenten Voor de leerlingen die geen wiskunde hebben 2. Getallen 3. Kommagetallen 1. Meetkunde 5. Verhoudingen 6. Procenten	Ik kan berekeningen uitvoeren met gehele getallen, breuken en decimale getallen. Ik kan verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, 'deel van' met elkaar in verband brengen. Ik kan in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren. Ik kan rekenen met maten voor lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur, tijd en geld. Ik kan meten en rekenen in de meetkunde. Ik kan informatie uit tabellen en grafische voorstellingen analyseren en interpreteren. Ik kan veel voorkomende diagrammen en grafieken lezen en interpreteren. Ik kan verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen. Ik kan gegevens verzamelen, ordenen en weergeven. Ik kan patronen beschrijven Ik kan tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen..	S	90	C	H			
Schoolexamen 2025-2026											

* Herkansing is verplicht indien je lager dan een 6,0 hebt behaald. In schooljaar 2025-2026 wordt de toets nog twee keer afgenomen.

PTA		natuurkunde		VMBO 3TL Cursus 2025-2026						
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1 t/m 4	T1	NASK1/ K/3 NASK1/ K/12	H1 Basisvaardigheden Nask1 H2 Het weer Werkboek mens & omgeving	Ik kan rekenvaardigheden toepassen Ik kan natuurkundige grootheden hanteren en met behulp van formules daarmee berekeningen uitvoeren en redeneringen opzetten Ik kan het meten van temperatuur en luchtdruk toepassen Ik kan het ontstaan van wolken, neerslag en bliksem beschrijven Ik kan maatschappelijke aspecten van weersverschijnselen toelichten.	S	50	C	H	4	
	T2	NASK1/ K/4 NASK1/ K/10	H3 Stoffen en materialen Werkboek mens & omgeving	Ik kan de bouw van stoffen en materialen beschrijven in termen van moleculen en atomen Ik kan het gedrag van atomen en moleculen in de verschillende fasen uitleggen Ik kan de bouw van een atoom beschrijven. Ik kan soorten materialen en hun stoffeigenschappen herkennen en toepassen Ik kan gevaren van stoffen en effecten van chemische en natuurkundige processen voor de mens en het milieu herkennen, en maatregelen nemen om ongewenste effecten hiervan te vermijden door veilig te werken en verantwoord met afvalstoffen om te gaan Ik kan zinken-zweven-drijven toepassen met behulp van dichtheid.	S	75	C	H	6	
	T3	NASK1/ K/5	H1 Elektriciteit werkboek Elektriciteit en Schakelingen	Ik kan elektrische schakelingen ontwerpen en analyseren en hierover berekeningen uitvoeren	S	75	C	H	4	

T4	NASK1/ K/5	H1 Elektriciteit H2 Elektriciteit in huis H3 Schakelingen Werkboek Elektriciteit en schakelingen	Ik kan elektrische schakelingen ontwerpen en analyseren en hierover berekeningen uitvoeren Ik kan beveiligingen voor elektriciteit verklaren en toepassen en keuzes tussen verschillende apparaten beargumenteren. Ik kan de werking van de dynamo en de transformator beschrijven met begrippen uit het magnetisme.	S	75	C	H	6	
T5	NASK1/ K/3	Praktische vaardigheden 1 Experiment rondom het thema elektriciteit	Ik kan natuurkundige apparatuur gebruiken, daarmee experimenten uitvoeren en de resultaten interpreteren. Ik kan de computer gebruiken om met meetprogramma's experimenten uit te voeren en te interpreteren, om met applets en simulaties onderzoek te doen en om natuurkundige informatie te selecteren en te verwerken Ik kan een onderzoek doen en een ontwerpproces uitvoeren en evalueren, daarbij ook rekening houdend met de veiligheid.	PO		C	GH	5	
T6	NASK1/ K/9	H1 Kracht Werkboek Kracht en beweging	Ik kan de werking van verschillende soorten krachten en de druk van een voorwerp op de ondergrond berekenen en in evenwichtssituaties kwalitatief de hefboomwet toepassen	S	50	C	H	6	
T7	NASK1/ K/9	H2 Bewegen	Ik kan bij een bewegend voorwerp diagrammen interpreteren, krachten samenstellen en de gemiddelde snelheid berekenen – veiligheidsmaatregelen in het verkeer uitleggen en toepassen en verschijnselen van traagheid verklaren.	S	50	C	H	7	
T8	NASK1/ K/3	Praktische vaardigheden 2 Experiment rondom het thema kracht en beweging	Ik kan natuurkundige apparatuur gebruiken, daarmee experimenten uitvoeren en de resultaten interpreteren. Ik kan de computer gebruiken om met meetprogramma's experimenten uit te voeren en te interpreteren, om met applets en simulaties onderzoek te doen en om natuurkundige informatie te selecteren en te verwerken Ik kan een onderzoek doen en een ontwerpproces uitvoeren en evalueren, daarbij ook rekening houdend met de veiligheid.	PO		C	GH	3	
T9	NASK1/ K/7 NASK1/ K/11	H1 Licht Werkboek golven	Ik kan rechtlijnige lichtstralen, verschillende soorten lichtbundels, schaduwvorming, kleurvorming en verschillende soorten straling toepassen Ik kan verschillende soorten lenzen herkennen en de werking van de vlakke spiegel en de bolle lens toepassen Ik kan beeldvorming bij het menselijk oog en oogafwijkingen toepassen. Ik kan bronnen van ioniserende straling noemen Ik	S	50	C	H	7	

			kan radioactief verval en toepassingen ervan beschrijven Ik kan veiligheidsmaatregelen tegen ongewenste effecten van straling en radioactieve stoffen beschrijven.						
T10	NASK1/ K/8	H2 Geluid Werkboek Golven	Ik kan de eigenschappen van geluid toepassen en de gevolgen van geluidshinder en de beperking van geluidshinder toelichten Ik kan geluid vastleggen met oscilloscoop of computer en daaruit de frequentie bepalen Ik kan de werking van een luidspreker uitleggen.	S	75	C	H	7	
T11	NASK1/ K/3	Praktische vaardigheden 3 Excursie Walibi	Ik kan een mobile device gebruiken experimenten uit te voeren en te interpreteren, om met applets en simulaties onderzoek te doen en om natuurkundige informatie te selecteren en te verwerken. Ik kan de opgedane natuurkundige kennis herkennen en toepassen tijdens de excursie.	PO		V/G	AO		
Schoolexamen								2025-	55
2026									

PTA		scheikunde		VMBO 3TL Cursus 2025-2026						
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1 t/m 4	T1	NASK2/ K/4 NASK2/ K/6 NASK2/ K/10	H1 Basisvaardigheden H2 Stoffen Werkboek Stoffen	Ik kan van een aantal (afval)stoffen de gevaren noemen, en veiligheidsmaatregelen noemen ter voorkoming van persoonlijke schade en milieuschade. Ik kan beschrijven hoe veilig en verantwoord moet worden omgegaan met stoffen en straling. Ik kan eigenschappen noemen waaraan stoffen herkend kunnen worden en die kennis toepassen in practicum situaties. Ik kan onderzoeken of een stof een zuivere stof is of een mengsel, een aantal zuivere stoffen en soorten mengsels noemen. Ik kan een aantal processen uit het dagelijks leven herkennen als een chemische reactie. Ik kan de bouw van stoffen beschrijven, en reacties beschrijven met gebruikmaking van de begrippen moleculen, atomen.	S	75	C	H	8	
	T2	NASK2/ V/2	Praktische vaardigheden 1 Een vrij te kiezen onderzoek. Je bedenkt, ontwerpt en voert je eigen onderzoek uit. Als product lever je een verslag in. (voor meer informatie zie elo).	Ik kan rapporteren naar aanleiding van een onderzoek naar een product, door middel van een verslag en/of presentatie. Ik kan in het onderzoek scheikundige begrippen, symbolen en formules kwalitatief en kwantitatief toepassen in relatie tot een of meer producten, met name aangaande titreren, pH onderzoek, neerslagreacties, en ontledings- en scheidingsmethoden. Ik kan in het onderzoek de leervaardigheden tonen die genoemd worden in NASK2/K/3.	PO		V/G	AO		
	T3	NASK2/ K/11	Basiskennistoets 1	Ik kan de namen en symbolen van een aantal elementen geven en beschrijven hoe de atoomsoorten zijn gerangschikt in het periodiek systeem. Ik kan van een aantal moleculaire stoffen en zouten de naam geven als de formule is gegeven en omgekeerd.	S		V/G	AO		

T4	NASK2/ K/9 NASK2/ K/11	H1 Bouw van materie Werkboek Bouw van materie	Ik kan eigenschappen en toepassingen van metalen noemen, enkele bereidingsprocessen van metalen beschrijven, en het verschil tussen edele en andere metalen noemen. Ik kan de bouw van stoffen beschrijven, en reacties beschrijven met gebruikmaking van de begrippen moleculen, atomen en ionen. Ik kan de namen en symbolen van een aantal elementen geven en beschrijven hoe de atoomsoorten zijn gerangschikt in het periodiek systeem. Ik kan van een aantal moleculaire stoffen en zouten de naam geven als de formule is gegeven en omgekeerd.	S	75	C	H	8	
T5	NASK2/ V/2	Praktische vaardigheden 2 Een vrij te kiezen onderzoek. Je bedenkt, ontwerpt en voert je eigen onderzoek uit. Als product lever je een verslag in. (voor meer informatie zie elo).	Ik kan rapporteren naar aanleiding van een onderzoek naar een product, door middel van een verslag en/of presentatie. Ik kan in het onderzoek scheikundige begrippen, symbolen en formules kwalitatief en kwantitatief toepassen in relatie tot een of meer producten, met name aangaande titreren, pH onderzoek, neerslagreacties, en ontledings- en scheidingsmethoden. Ik kan in het onderzoek de leervaardigheden tonen die genoemd worden in NASK2/K/3.	PO		V/G	AO		
T6	NASK2/ K/10	H1 Mengen Werkboek Mengen en reacties	Ik kan onderzoeken of een stof een zuivere stof is of een mengsel, een aantal zuivere stoffen en soorten mengsels noemen, en de hoofdbestanddelen van een aantal mengsels noemen.	S	50	C	H	8	
T7	NASK2/ K/10	H2 Reacties Werkboek Mengen en reacties	Ik kan een aantal processen uit het dagelijks leven herkennen als een chemische reactie. Ik kan van een aantal (soorten) reacties toepassingen noemen, de vergelijkingen opstellen en beschrijvingen geven. Ik kan berekeningen uitvoeren aan reacties en beschrijven hoe bepaalde factoren de reactiesnelheid beïnvloeden.	S	50	C	H	8	
T8	NASK2/ V/2	Praktische vaardigheden 3 Een vrij te kiezen onderzoek. Je bedenkt, ontwerpt en voert je eigen onderzoek uit. Als product lever je een verslag in. (voor meer informatie zie elo).	Ik kan rapporteren naar aanleiding van een onderzoek naar een product, door middel van een verslag en/of presentatie. Ik kan in het onderzoek scheikundige begrippen, symbolen en formules kwalitatief en kwantitatief toepassen in relatie tot een of meer producten, met name aangaande titreren, pH-	PO		C	GH	4	

			<p>onderzoek, neerslagreacties, en ontledings- en scheidingsmethoden.</p> <p>Ik kan in het onderzoek de leervaardigheden tonen die genoemd worden in NASK2/K/3.</p>						
T9	NASK2/ K/5	H1 Vuur Werkboek water en vuur	<p>Ik kan een aantal verbrandingsverschijnselen beschrijven, verbrandingsvoorwaarden noemen, en toelichten dat blussen of voorkomen van brand berust op de beïnvloeding van deze voorwaarden.</p> <p>Ik kan de gevolgen van overvloedig energieverbruik noemen voor gezondheid en milieu.</p>	S	75	C	H	8	
T10	NASK2/ K/4 NASK2/ K/8	H2 Water Werkboek water en vuur	<p>Ik kan verschillende methoden voor de productie en distributie van drinkwater beschrijven.</p> <p>Ik kan van leidingwater en van in de natuur voorkomende watersoorten de samenstelling, functie en toepassing beschrijven.</p> <p>Ik kan een aantal was-, reinigings- en oplosmiddelen en cosmetische middelen noemen, en de werking en/of toepassing beschrijven van een aantal van deze middelen.</p>	S	50	C	H	7	
T11	NASK2/ V/2	Praktische vaardigheden 4 Je voert een aantal experimenten uit. zowel de vaardigheden als de resultaten worden meegenomen in de toetsing.	<p>Ik kan rapporteren naar aanleiding van een onderzoek naar een product, door middel van een verslag en/of presentatie.</p> <p>Ik kan in het onderzoek scheikundige begrippen, symbolen en formules kwalitatief en kwantitatief toepassen in relatie tot een of meer producten, met name aangaande titreren, pH onderzoek, neerslagreacties, en ontledings- en scheidingsmethoden.</p> <p>Ik kan in het onderzoek de leervaardigheden tonen die genoemd worden in NASK2/K/3.</p>	PO		C	GH	4	
Schoolexamen 2025-2026								55	

PTA		biologie		VMBO TL+ 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1	T1	BI/K/ 2, 3, 4, 12, 13	Thema 1 Organen en Cellen.	Ik kan beschrijven dat organismen zijn opgebouwd uit organisatieniveaus. Ik kan in een afbeelding van de romp van een mens de organen benoemen. Ik kan beschrijven hoe een gewone celdeling (mitose) verloopt, wat het doel van de mitose is en wat de kenmerken ervan zijn. Ik kan een biologisch onderzoek voorbereiden, uitvoeren en beoordelen	S	75	C	H	6		
	T2	BI/K/ 4, 5	PO Microscopie	Ik kan de functies van de onderdelen van een microscoop benoemen. Ik kan werken met een microscoop. Ik kan tekeningen maken van een preparaat bekeken door de microscoop.	PO	75	C	GH	4		
2	T3	BI/K/ 2, 3, 10, 11, 12, 13,	Thema 2 Voortplanting en Seksualiteit.	Ik kan de delen van het voortplantingsstelsel van een man en vrouw met hun ligging, bouw en functies benoemen, in een afbeelding aanwijzen en hun werking beschrijven. Ik kan uitleggen wat de werking is van hormonen en wat de effecten zijn op het lichaam van een mens. Ik kan beschrijven welke fasen tijdens de embryonale ontwikkeling en geboorte van een nieuw organisme worden doorlopen. Ik kan functies van seksualiteit noemen en verschillen in opvattingen en verschillen in normen en waarden omschrijven.	S	75	C	H	5		

	T4	BI/K/ 14, 18, 19	Thema 3 Erfelijkheid.	Ik kan de betekenis van betekenisvolle begrippen in de erfelijkheid uitleggen b.v. fenotype en dominantie, enz. Ik kan uitleggen hoe individuen informatie over erfelijke eigenschappen overdragen aan hun nakomelingen. Ik kan conclusies trekken a.d.h.v. gegevens in kruisingsschema's en stambomen. Ik kan uitleggen hoe kanker ontstaat en situaties benoemen waarin het verstandig is genetisch advies in te winnen. Ik kan beschrijven wat de evolutietheorie inhoudt en argumenten hiervoor benoemen.	S	75	C	H	5	
	T5	BI/K/ 1,2,3	Erfelijke ziekten	Ik kan de behandelde theorie over erfelijkheid combineren met een erfelijke ziekte naar keuze. Ik kan een beschrijving maken van dit erfelijkheidsonderzoek.	PO		C	GH	5	
3	T6	BI/K/ 3, 4, 5, 6, 13	Thema 4 Ordening.	Ik kan de (cel)kenmerken noemen van bacteriën, schimmels, planten en dieren Ik kan de termen populatie en soort goed omschrijven. Ik kan het dierenrijk indelen op basis van skelet en symmetrie in zeven stammen, waarvan ik kenmerken en voorbeelden kan noemen. Ik kan de stam van de geleedpotigen en gewervelden indelen in resp. vier en vijf klassen. Van elke klasse kan ik kenmerken en voorbeelden noemen.	S	75	C	H	10	
	T7	BI/K/ 10,14	Infectieziekten	Ik kan informatie verzamelen via verschillende bronnen over een infectieziekte. Ik kan gevonden informatie samenvoegen tot een leesbaar geheel.	PO		C	GH	5	
4	T8	BI/K/ 1, 2, 3, 4, 8, 12	Thema 7 Stevigheid en Beweging	Ik kan in een afbeelding van het skelet de beenderen benoemen en de functies van het skelet benoemen. Ik kan pijpbeenderen en platte beenderen onderscheiden en kenmerken daarvan benoemen. Ik kan de bouw en de werking van spieren beschrijven. Ik kan het belang van een goede lichaamshouding verklaren.	S	75	C	H	7	
	T9	BI/K/ 2, 3, 4, 6	Thema 6 Ecologie	Ik kan verbanden leggen tussen vorm, bouw en leefwijze van planten en de omgeving waarin ze leven.	S	100	C	H	8	

	BI/K/ 6,7	Thema 7 Duurzaamheid	Ik kan toelichten dat een organisme als een geheel beschouwd wordt en dat processen in onderlinge samenhang met andere organismen plaats vindt. Ik kan uitleggen dat de mens voor voedsel, water, zuurstof, grondstoffen, energie en recreatie afhankelijk is van ecosystemen. Ik kan uitleggen welke relaties er zijn tussen organismen bij de energiestromen in een ecosysteem.						
T10	BI/K/ 6,9	Vogeltuinen	In groepsverband kan ik geleerde, verkregen en gezochte informatie verwerken in een opdracht.	PO		V/G	GH		
T11	BI/K/ 2, 21	Thema 8 Gedrag	Ik kan gebruik maken van een protocol en een ethogram. Ik beheers de rust om 15 minuten naar een actief dier te kijken en het gedrag te beschrijven.	PO		V/G	AO		
Schoolexamen 2025-2026								55	

PTA	economie		VMBO 3TL Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
periodiek		EC/K/3	Leervaardigheden in het vak economie	<p>Dit onderdeel geldt voor elke toets en voor alle periodes.</p> <p>Ik kan strategische vaardigheden die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen.</p> <p>Ik kan economische verschijnselen, vraagstukken en ontwikkelingen beschrijven en/of verklaren</p> <p>Ik kan relevante economische vragen herkennen en zelfstandig vragen formuleren met het oog op het verwerven van kennis en inzicht</p> <p>Ik kan verworven en/of aangeboden informatie over economische verschijnselen, ontwikkelingen en vraagstukken verwerken en onderzoeken</p> <p>Ik kan een beargumenteerd standpunt bepalen over een gegeven of zelf geformuleerde economische vraag</p> <p>Ik kan rekenvaardigheden toepassen op economische relaties.</p>						
1	T1	EC/K4A	Consumptie, consumentengedrag, Basis Geld- en Bankwezen, Budgettering	Ik heb inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften en inkomen en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus.	S	75	C	H	5	
	T2	EC/K/4B	Consumptie en consumentenorganisaties	Ik heb inzicht in aspecten van consumentengedrag en de rol van consumentenorganisaties en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus.	S	75	C	H	5	
2	T3	EC/K4A	Consumptie, consumentengedrag, Basis Geld- en Bankwezen, Budgettering	Ik heb inzicht in het gedrag van consumenten, het bankwezen, zoals het verkrijgen van vreemd geld, spaarvormen en leningsvormen en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus. .	S	75	C	H	7	

	T4	EC/K4B	Consumptie en consumentenorganisaties	Ik heb inzicht in motieven en kenmerken van verzekeringen en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus.	S	75	C	H	8	
3	T5	EC/K/5 A en B	Arbeid en productie / Arbeid en bedrijfsleven	Ik heb inzicht in aspecten van producentengedrag zoals kosten, opbrengsten, winst, toegevoegde waarde, arbeid, arbeidsverdeling, arbeidsproductiviteit, werkgelegenheid, werkloosheid en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus. Ik heb inzicht in de productie van goederen en diensten en in de fasen die een product doorloopt vanaf de producent van grondstoffen tot en met de detaillist/winkelier, en kan voorbeelden geven van beroepen/werkzaamheden die typerend zijn voor verschillende economische structuren.	S	100	C	H	15	
4	T6	EC/K6 en EC/K7	Overheid en bestuur en Internationale ontwikkelingen	Ik heb inzicht in de sociale, economische en financiële functies van de overheid en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus. Ik heb inzicht in internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan vanuit dit inzicht handelen in een gegeven casus.	S	100	C	H	15	
Schoolexamen 2025-2026									55	

PTA		Maatschappijkunde VMBO 3TL Cursus 2025-2026								
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving* Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1	T1	MK/K/6	Pluriforme Samenleving H 1-6	Ik kan de culturele differentiatie in Nederland beschrijven en ontwikkelingen daarin noemen, alsmede het overheidsbeleid en de visies ten aanzien van de multiculturele samenleving beschrijven; Ik kan de sociaaleconomische positie van allochtone groepen beschrijven en verklaren; Ik kan aangeven hoe met uitingen van vooroordelen en discriminatie kan worden omgegaan vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect.	S	75	C	H	12	
2	T2	MK/K/5	Werk H 1 - 4	Ik kan de functies en maatschappelijke waardering van arbeid herkennen en beschrijven, en factoren noemen die van invloed zijn op de cultuur van een bedrijf; Ik kan de rol van de overheid ten aanzien van arbeid en de problematiek van de verzorgingsstaat herkennen en beschrijven;	S	75	C	H	10	
3	T3	MK/K/5	Werk H 5 - 8	Ik kan uitleggen welke invloed maatschappelijke arbeidsverdeling heeft op de sociale ongelijkheid in de samenleving; Ik kan een beschrijving geven van de arbeidsverhoudingen in Nederland; Ik kan oorzaken en gevolgen van veranderingen op de arbeidsmarkt noemen en verklaren.	S	75	C	GH	9	
4	T4	MK/K/7	Massamedia Inleiding H 1 - 6	Ik kan de betekenis van massamedia voor de samenleving herkennen en beschrijven; Ik kan factoren en ontwikkelingen herkennen en noemen als het gaat om de inhoud en programmering van massamedia, en nieuwsvoorziening kritisch beoordelen;	S	75	C	H	12	

				Ik kan benoemen wat de rol van de media is bij beeldvorming en aangeven hoe er sprake is van beïnvloeding door massamedia; Ik kan informatie vergelijken van verschillende media en verschillen daarin verklaren.						
T5	MK/V/1 MK/V/3	Analyse maatschappelijk vraagstuk Inleiding boek Media Vaardigheden in samenhang	Ik kan de theoretische kennis koppelen aan een wat er in de samenleving gebeurt. Ik kan een maatschappelijk probleem van verschillende kanten bekijken.	S	75	C	H	12		
Schoolexamen 2025-2026									55	

PTA	M&M		VMBO TL+ 3 Cursus 2025-2026								
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving* Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1	T1	AK/K/4 AK/K/5 AK/V/2 AK/V/3 GS/V/3	Systeem Aarde	Ik kan het weer en klimaat in mijn eigen omgeving of een gegeven land beschrijven en verklaren. Ik kan klimaten indelen door gebruik te maken van het klimaatsysteem van Köppen. Ik kan een klimaatgrafiek/klimaatdiagram maken. Ik kan de korte en lange waterkringloop beschrijven. Ik kan de menselijke invloed op het klimaat beschrijven en verklaren. Ik kan het proces en de gevolgen van endogene en exogene krachten op het aardoppervlak beschrijven en herkennen. Ik kan beschrijven hoe mensen omgaan met natuurlijke hulpbronnen.	S	50	C	H	10		
2	T2	GS/K/5 GS/K/6 GS/K/10 GS/V/5 ML/K/5 ML/K/6	Energie en samenleving	Ik kan herkennen en beschrijven hoe het proces van industrialisatie de Nederlandse samenleving ingrijpend heeft veranderd. Ik kan de gevolgen van de industrialisatie op het gebied van milieu en leefomgeving beschrijven en verklaren. Ik kan herkennen en beschrijven welke ontwikkelingen zich op het terrein van de sociale zekerheid vanaf de tweede helft van de 19 ^e eeuw hebben voorgedaan. Ik kan kenmerkende politieke gebeurtenissen en ontwikkelingen in Nederland, voor tijdens en na 1848 herkennen en beschrijven. Ik kan een beschrijving geven van verschillende politieke stromingen en hun ontstaan verklaren.	S	50	C	H	10		
	T3	AK/K/5 AK/V/2 AK/V/3 GS/V/3	Project Energie en samenleving	Ik kan bij gegeven voorbeelden van milieuproblemen een verklaring geven voor het ontstaan hiervan. Ik kan bij gegeven voorbeelden van energiegebruik een verklaring geven voor het ontstaan hiervan. Ik kan inzichtelijk maken welke gevolgen de overstap op fossiele brandstoffen heeft gehad op het milieu.	PO		C	GH	5		
3	T4	GS/K/9 GS/K/10 GS/V/6	Internationale conflicten	Ik kan herkennen en beschrijven waarom nationalisme kan leiden tot conflictsituaties. Ik kan herkennen en beschrijven hoe politieke systemen kunnen leiden tot conflictsituaties.	S	50	C	H	10		

				Ik kan herkennen en beschrijven hoe culturele en/of religieuze verschillen kunnen leiden tot conflictsituaties.						
	T5	GS/K/1 GS/K/2 GS/K/3	Project Internationale conflicten	Ik kan op basis van bronnenonderzoek een presentatie geven (aan leeftijdsgenoten) van een zelfgekozen thema binnen de Tweede Wereldoorlog. Ik kan met behulp van een tijdbalk belangrijke gebeurtenissen binnen een bepaald thema inzichtelijk maken. Ik kan op basis van enkele gebeurtenissen, personen en/of ontwikkelingen het verloop van het gekozen thema beschrijven. Ik kan bij het geven van een presentatie gebruik maken van middelen als PowerPoint of Prezi.	PO		C	GH	10	
4	T6	ML1/K/5 MK/K/8 GS/K/7	Werk, inkomen en criminaliteit	Ik kan uitleggen wat werk is en waarom mensen werken. Ik kan arbeidsinhoud, arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden van elkaar onderscheiden en beschrijven. Ik kan uitleggen hoe de verschillende sectoren en beroepen zorgen voor maatschappelijke ongelijkheid. Ik kan uitleggen hoe je aan werk komt. Ik kan de slechte positie van sommige groepen op de arbeidsmarkt verklaren Ik kan uitleggen wat de gevolgen van werkloosheid zijn voor mijzelf, de samenleving en de overheid. Ik kan uitleggen hoe werkgevers en werknemers georganiseerd zijn. Ik kan beschrijven hoe de verzorgingsstaat is ontstaan, hoe het nu functioneert en de problemen van de verzorgingsstaat. Ik kan beschrijven en herkennen wat criminaliteit is. Ik kan de ontwikkeling en omvang van criminaliteit als maatschappelijk probleem herkennen en beschrijven. Ik kan aangeven welke factoren beschermend werken en welke risicovol zijn in de kans op ontstaan crimineel gedrag. Ik kan de verschillende verklarende theorieën over crimineel gedrag herkennen, benoemen en beschrijven.	S	50	C	H	10	
Schoolexamen 2025-2026									55	

PTA		Godsdienst		VMBO TL leerjaar 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1	T1		Ontwikkeling christendom	Ik kan beschrijven hoe het christendom is gegroeid in de Lage Landen Ik kan beschrijven hoe het christendom heeft kunnen groeien Ik kan het leven van Bonifatius en Willibrord beschrijven Ik kan de zendingsreizen van Paulus globaal weergeven Ik kan de kruistochten beschrijven	PO	Periode	V/G	AO			
2	T2		Rentmeesterschap	Ik kan uitleggen wat rechten van de mens zijn Ik kan de geschiedenis van de mensenrechten beschrijven Ik kan de kinderrechten beschrijven en uitleggen Ik kan uitleggen wat rentmeesterschap is Ik kan beschrijven hoe godsdienstvrijheid, verdraagzaamheid en naastenliefde zicht ontwikkelde in de zestiende eeuw	PO	Periode	V/G	AO			
3	T3		Kerkgeschiedenis	Ik kan de verschillende (godsdienstige) stromingen uit de zestiende eeuw weergeven Ik kan het leven van Johannes Calvijn en zijn invloed beschrijven Ik kan het leven van Maarten Luther beschrijven Ik kan uitleggen wat de Beeldenstorm en de boerenopstand is Ik kan de verhouding tussen kerk en staat beschrijven	PO	Periode	V/G	AO			
4	T4		Jodendom	Ik kan de kernwaarden van het Jodendom (rituelen, symbolen, handelingen) beschrijven Ik kan de geschiedenis van de Joden globaal weergeven Ik kan beschrijven hoe Antisemitisme zichtbaar was in de (Bijbelse) geschiedenis. Ik kan beschrijven waar Antisemitisme in het heden nog zichtbaar is in de samenleving.	PO	Periode	V/G	AO			
Schoolexamen 2025-2026											

PTA	CKV (k&c)		VMBO TL 3 Cursus 2025-2026								
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging %	Cijfer	
1	T1	KV/K/2 KV/K/3	Opdracht Thema Podiumkunst	Ik leer op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- en filmvoorstellingen Ik leer met behulp van visuele of auditieve middelen verslag te doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer.	PO		V/G	AO			
	T2	KV/K/1 KV/K/4	Cultureel Zelfportret Thema Podiumkunst	Ik leer mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.	PO		V/G	AO			
2	T3	KV/K/2 KV/K/3	Opdracht Thema Beeldende Kunst	Ik leer op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- en filmvoorstellingen Ik leer met behulp van visuele of auditieve middelen verslag te doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer.	PO		V/G	AO			
	T4	KV/K/1 KV/K/4	Cultureel Zelfportret Thema Beeldende Kunst	Ik leer mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.	PO		V/G	AO			
3	T5	KV/K/2 KV/K/3	Opdracht Thema Nieuwe Media	Ik leer op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- en filmvoorstellingen Ik leer met behulp van visuele of auditieve middelen verslag te doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer.	PO		V/G	AO			
	T6	KV/K/1 KV/K/4	Cultureel Zelfportret Thema Nieuwe Media	Ik leer mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.	PO		V/G	AO			
4	T7	KV/K/2 KV/K/3	Opdracht Thema Toegepaste Kunst	Ik leer op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- en filmvoorstellingen Ik leer met behulp van visuele of auditieve middelen verslag te doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer	PO		V/G	AO			
	T8	KV/K/1 KV/K/4	Cultureel Zelfportret Thema Toegepaste Kunst	Ik leer mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.	PO		V/G	AO			
Schoolexamen 2025-2026											

PTA	CKV (mu) kunst & cultuur		VMBO TL 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/ Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1	T1	zingen	Popmuziek	Ik kan gelijktijdig inzetten. Ik ben in staat om toonhoogtes te kunnen onderscheiden en daarin op de juiste manier inzetten.	PO		V/G	AO		
	T2	Toets	Popmuziek	Ik weet de geschiedenis van de popmuziek vanaf 1960.	PO		V/G	AO		
2	T3	spelen	Bandjes maken	Ik kies 1 instrument en lied naar keuze. Daarbij leer ik de bijbehorende akkoorden uitzoeken en ga ik hiermee oefenen.	PO		V/G	AO		
	T4	toets	Bandlab op b&b	Ik weet hoe een band ontstaat. Ik hoor welke instrumenten er in een band voor kunnen komen. Ik kan de verschillende instrumenten van elkaar onderscheiden.	PO		V/G	AO		
3	T5	improviseren/ componeren	Songwriting	Ik schrijf een eigen tekst op een bestaand liedje of op een gemaakte song. Ik implementeer de geleerde akkoorden in mijn eigen song. Ik zing of rap deze eigen tekst op de gemaakte of bestaande muziek.	PO		V/G	AO		
	T6	toets	Akkoorden + noten	Ik hoor het onderscheid tussen majeur en mineur. Ik zie het onderscheid tussen majeur en mineur. Ik weet welke noten er in een akkoord voorkomen. Ik kan noten van 2 octaven lezen en toepassen.	PO		V/G	AO		
4	T7	presenteren	De eigen gemaakte songs en liedjes	Ik kan de geleerde liedjes en teksten implementeren in deze periode. Ik kan samen met mijn medestudenten een liedje spelen/zingen. Ik presenteer de geleerde liedjes aan de klas.	PO		V/G	AO		
	T8	toets	Instrumenten en akkoorden + noten	Ik kan door middel van een luistertoets de akkoorden en noten onderscheiden. Ik kan de verschillende akkoorden en noten opschrijven in een notenbalk.	PO		V/G	AO		
Schoolexamen 2025-2026										

PTA	Profielmodule E&O		VMBO Bovenbouw 3TL PGP Economie & Ondernemen Cursus 2025-2026								
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1/4 1	Project 1										
	Uitvoeren project Inrichten lokaal			Leerlingen richten een schoollokaal in dat voldoet aan de wensen van zowel docenten als leerlingen als de leiding van de school. Ze verzamelen deze wensen zelf, vertalen ze naar een praktisch inrichtingsplan en voeren het project uit binnen een vastgesteld budget.							
	T1	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Een onderzoek doen naar de wensen om een lokaal in te richten en de resultaten van dat onderzoek uitvoeren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan product ontwerpen en maken, adviseren over marketing, communicatie, verkoopstrategie en het bedrijfsondersteunend proces. Ik kan een activiteit organiseren.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	10%		
T2	A.1/2	LOBI	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO				

PTA		Profielmodule E&O		VMBO Bovenbouw 3TL PGP Economie & Ondernemen Cursus 2025-2026						
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1/4 1	Project 2									
	Uitvoeren project Voedselbank			Tijdens dit project ga je een product maken voor de Voedselbank. Je gaat naar de Voedselbank om te onderzoeken wat de wensen zijn en verwerkt dit tot een bruikbaar product. Daarnaast ga je voor een goed doel actie activiteiten organiseren om geld op te halen voor het goede doel.						
	T3	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Onderzoek doen naar de wensen van de opdrachtgever en vervolgens een product maken dat aan de wensen van de opdrachtgever voldoet.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan product ontwerpen en maken, adviseren over marketing, communicatie, verkoopstrategie en het bedrijfsondersteunend proces. Ik kan een activiteit organiseren.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	13%	
T4	A.1/2	LOB II	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO			

PTA		Profielmodule E&O		VMBO Bovenbouw 3TL PGP Economie & Ondernemen Cursus 2025-2026						
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1/4 1	Project 3									
	Uitvoeren project Afvalverwerking			Binnen de organisatie wordt de afvalverwerking niet duurzaam uitgevoerd. Je gaat onderzoeken hoe de afvalverwerking op dit moment plaatsvindt, wat de knelpunten zijn in de afvalverwerking en je gaat advies geven hoe de verwerking van het afval beter en duurzamer kan.						
	T5	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Een probleem analyseren daar een oplossing voor bedenken en leren een prototype van te maken, testen, verbeteren en te presenteren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan product ontwerpen en maken, adviseren over marketing, communicatie, verkoopstrategie en het bedrijfsondersteunend proces. Ik kan een activiteit organiseren.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	13%	
T6	A.1/2	LOB III	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO			

PTA		Profielmodule E&O		VMBO Bovenbouw 3TL PGP Economie & Ondernemen Cursus 2025-2026							
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1/4 1	Project 4										
	Uitvoeren project Sportoriëntatie			Elk jaar wordt er een sportoriëntatie georganiseerd. Hiervoor ga je op onderzoek uit welke sporten beschikbaar zijn, aan welke sporten behoefte is en wat de kosten zijn die deze activiteiten met zich meebrengt. Vervolgens ga je de sportoriëntatie voorbereiden, zodat deze uitgevoerd kan worden.							
	T7	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Onderzoek doen naar de wensen van de opdrachtgever. Deze wensen verwerken en zo een activiteit organiseren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan product ontwerpen en maken, adviseren over marketing, communicatie, verkoopstrategie en het bedrijfsondersteunend proces. Ik kan een activiteit organiseren.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	14%		
T8	A.1/2	LOB IIII	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO				
Schoolexamen 2025-2026									50%		

PTA		Profielmodule T&T		VMBO Bovenbouw 3TL Technologie & Toepassing Cursus 2025-2026							
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1/4 1	Project 1										
	Uitvoeren project			Tijdens dit project ontwerpen en maken de leerlingen een nieuw schoolplein voor een basisschool uit de buurt. Hierbij worden de belangen van verschillende de partijen meegenomen. Deze belangen worden geïnventariseerd met een enquête en interview. Het prototype is een fysiek product waarin leerlingen gebruik hebben gemaakt van verschillende materialen en (nieuwe) technologie. Daarbij denkend aan lasersnijden en 3D printen. Naast de project lessen zijn er ook vaardigheidslessen aanwezig in dit project. Hier leert een leerling de basis van diverse nieuwe technologie zodat de leerling dit kan toepassen in realisatie van zijn project.							
	T1	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Een probleem analyseren daar een oplossing voor bedenken en leren een prototype van te maken, testen, verbeteren en te presenteren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan onderzoeken, ontwerpen, maken, adviseren en programmeren om tot innovatieve, duurzame en functionele oplossingen te komen in de praktijk.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	A		
T2	A.1/2	LOB I	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO				

PTA	Profielmodule T&T	VMBO Bovenbouw 3TL Technologie & Toepassing Cursus 2025-2026									
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1/4 1	Project 2										
	Uitvoeren project Spel voor een zorginstelling			Tijdens dit project werken de leerlingen aan een eigen spel. Dit spel moet ook gemaakt worden. Hierbij wordt er rekening gehouden met de doelgroep. De doelgroep in dit project zijn bewoners van een zorginstelling uit de buurt. In het spel moet er gebruik gemaakt worden van robotica.							
	T3	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Een probleem analyseren daar een oplossing voor bedenken en leren een prototype van te maken, testen, verbeteren en te presenteren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan onderzoeken, ontwerpen, maken, adviseren en programmeren om tot innovatieve, duurzame en functionele oplossingen te komen in de praktijk.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	15%		
T4	A.1/2	LOB II	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO				

PTA		Profielmodule		VMBO Bovenbouw 3TL Technologie & Toepassing Cursus 2025-2026						
Periode	Toets	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1/4 1	Project 3									
		Uitvoeren project PR voor een bedrijf		In dit project werken leerlingen aan een promotie pakket voor een bedrijf. Leerlingen kiezen een eigen bedrijf en maken contact met dit bedrijf. Ze bedenken zelf hoe zij het best promotie kunnen maken voor dit bedrijf passen bij de wensen van de opdrachtgever.						
	T5	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Een probleem analyseren daar een oplossing voor bedenken en leren een prototype van te maken, testen, verbeteren en te presenteren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan onderzoeken, ontwerpen, maken, adviseren en programmeren om tot innovatieve, duurzame en functionele oplossingen te komen in de praktijk.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	15%	
T6	A.1/2	LOB III	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO			

PTA		Profielmodule		VMBO Bovenbouw 3TL Technologie & Toepassing Cursus 2025-2026						
Periode	Toets	Domein	Inhoud/ Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1/4 1	Project 4									
	Uitvoeren project Meesterproef			In dit project werken de leerlingen aan hun meesterproef. De leerling krijgt een opdracht van een externe opdrachtgever. De opdracht, moet de leerling in teamverband op de wijze waarop er bij T&T wordt gewerkt proberen op te lossen.						
	T7	A.1/2 B.3/11 C.12/17	Een probleem analyseren daar een oplossing voor bedenken en leren een prototype van te maken, testen, verbeteren en te presenteren.	<p>Domein A – Praktijkgerichte opdrachten Ik kan mijn interesses en kwaliteiten ontwikkelen door praktijkgerichte opdrachten uit te voeren en ervaringen op te doen met externe opdrachtgevers.</p> <p>Domein B – Programma overstijgende vaardigheden Ik kan samenwerken, communiceren, en doelgericht denken en handelen met behulp van sociale, digitale, taal-, reken- en denkvaardigheden tijdens praktijkgerichte opdrachten.</p> <p>Domein C – Programma specifieke vaardigheden Ik kan onderzoeken, ontwerpen, maken, adviseren en programmeren om tot innovatieve, duurzame en functionele oplossingen te komen in de praktijk.</p> <p>(de specifieke beoordeling staat in de teams omgeving)</p>	PO		C	GH	20%	
T8	A.1/2	LOB IIII	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op mijn eigen handelen en reflectie op ervaringen.	PO		V	AO			
Schoolexamen 2025-2026									50%	

PTA	Profielmodule Z&W		VMBO Bovenbouw 3TL Zorg en Welzijn Cursus 2025-2026								
Periode	Toets	Domein	Inhoud/ Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd (minuten)	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer	
1/4	Project Leefstijl										
	T1		Gezonde leefstijl, voeding en samenwerken	Ik kan uitleggen wat een gezonde leefstijl is en advies geven over het verbeteren van een leefstijl. Ik kan een gezonde maaltijd voorbereiden. Ik kan samenwerken met klasgenoten voor een opdrachtgever. Ik kan passend omgaan met mensen en situaties tijdens de uitvoering van opdrachten. Ik kan d.m.v. onderzoek informatie verzamelen.	PO		V/G	AO			
1/4	Project organiseren van een activiteit										
	T2		Activiteit organiseren en gebruik maken van digitale vaardigheden	Ik kan een passende activiteit organiseren voor een specifieke doelgroep Ik kan op een verantwoorde manier digitale technologie inzetten tijdens het uitvoeren van opdrachten.	PO		C	GH	10%		
1/4	Project Zelfredzaamheid en ADL										
	T3		Zelfredzaamheid en probleemoplossend werken	Ik kan een product ontwerpen ter verbetering van de zelfredzaamheid van een klant. Ik kan ondersteunen bij de ADL van een klant. Ik kan analytische denkvaardigheden gebruiken om tot een oplossing te komen voor een opdrachtgever.	PO		C	GH	10%		
1/4	Project Uiterlijke verzorging en Welzijn										
	T4		Verzorging en Welzijn	Ik kan het uiterlijk verzorgen van een klant. Ik kan kritische denkvaardigheden inzetten en verschillende perspectieven onderscheiden	PO		C	GH	10%		

1/4	Afsluitend Portfolio									
	T5		Portfolio en presentatie na afronding PGP Z&W en LOB	Ik kan mij oriënteren op een toekomstige opleiding en (loop)baan Ik kan reflecteren op mijn eigen handelen Ik kan doelgericht rekenvaardigheden inzetten.	P		C	GH	20%	
Schoolexamen 2025-2026										50

PTA		Bewegen en sport		VMBO 3 TL Cursus 2025-2026						
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1 t/m 4	T1	LO1/K/7 LO1/K/2 LO1/K/3	Atletiek: Werpen	Ik kan met de juiste techniek een bepaalde afstand werpen met een speer of een kogel. Ik kan de veiligheidsregels van het atletiekonderdeel in acht nemen.	PO		V/G	AO		
	T2	LO1/K/4 LO1/K/2 LO1/K/3	Spel: Softbal	Ik laat door middel van mijn spel zien dat ik de regels ken en ik kan tijdens het spel daardoor de juiste keuzes maken. Ik kan technisch goed slaan en werpen en vangen. Ik kan mij tijdens een spel houden aan afgesproken regels, ik heb oog voor veiligheid en kan regelende taken uitvoeren.	PO		V/G	AO		
	T3	LO1/K/5 LO1/K/2 LO1/K/3	Turnen: Zwaaien	Ik kan met behulp van een toestel een turnonderdeel uitvoeren. Ik ken de basisprincipes van vanghulp verlenen bij het turnen. Ik kan de veiligheidsregels van het turnonderdeel in acht nemen.	PO		V/G	AO		
	T4	LO1/K/4 LO1/K/2 LO1/K/3	Spel: passeren en onderscheppen	Ik kan de ruimtes zien waar ik moet vrijlopen. Ik kan de bal op de juiste manier overspelen. Ik kan een tegenspeler verdedigen op de juiste manier. Ik kan mij tijdens een spel houden aan afgesproken regels, ik heb oog voor veiligheid en kan regelende taken uitvoeren.	PO		V/G	AO		
	T5	LO1/K/8 LO1/K/2 LO1/K/3	Zelfverdediging: stoeispelen	Ik kan alleen en in samenwerking met anderen één van de volgende vormen zelfverdediging uitvoeren: – Stoeispelen (bijvoorbeeld: vormen van judo en/of boksen) Ik kan tijdens het stoeien/zelfverdediging veiligheidsregels en (etiquette) regels in acht nemen en regelende taken uitvoeren.	PO		V/G	AO		
	T6	LO1/K/4 LO1/K/2 LO1/K/3	Spel: over en weer in plaatsen	Ik kan alleen en in samenwerking met anderen een van de volgende spelen uitvoeren: – een terugslagspel (volleybal, badminton, tennis of tafeltennis). Ik kan mij tijdens een spel houden aan afgesproken regels, ik heb oog voor veiligheid en kan regelende taken uitvoeren.	PO		V/G	AO		

T7	LO1/K/6 LO1/K/2 LO1/K/3	Bewegen op muziek	Ik kan alleen of samen met anderen één van de volgende vormen van bewegen op muziek uitvoeren: – Ritme en bewegen, streetdance, jazzdans of conditionele vormen op muziek en daarbij regelende taken uitvoeren, waaronder een eenvoudige variatie ontwerpen en uitvoeren.	PO		V/G	AO		
T8	LO1/K/9 LO1/K/3	Sportoriëntatie: actuele bewegingsactiviteiten	Ik kan een nieuwe actuele bewegingsactiviteit uitvoeren die ik kies uit een aanbod vanuit school.	PO		V/G	AO		
Schoolexamen 2025-2026									

PTA		mens & begeleiding		VMBO TL 3 Cursus 2025-2026						
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd minuten	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1 t/m 4	T1	MaS	Minimaal 30 uur stage lopen.	<p>Het doel is een onbetaalde bijdrage te leveren aan de maatschappij door het doen van vrijwilligerswerk.</p> <p>Het gaat dan om:</p> <p>Het leren en ervaren dat het voldoening geeft om iets voor een ander te doen zonder er iets voor terug te vragen.</p> <p>Nieuwe maatschappelijke vaardigheden opdoen.</p> <p>Helpen bij studie- of beroepskeuze.</p> <p>Nieuwe talenten van jezelf ontdekken en ontwikkelen.</p> <p>Je maatschappelijke betrokkenheid verhogen.</p>	PO		V/G	AO		
Schoolexamen 2025-2026										

Leerling loopt minimaal 30 uur maatschappelijke stage.
30-49 uur wordt gewaardeerd met een V, 50 uur en meer met een G.

PTA	LOB		VMBO TL 3 Cursus 2025-2026							
Periode	Code	Domein	Inhoud/Onderwijsprogramma	Stofomschrijving Wat moet je kennen/kunnen	Toetsvorm	Tijd	Beoordeling	Herkansing	Weging in %	Cijfer
1			LOB-portfoliotaak: Na vmbo + kies mbo	-Ik kan aangeven welke stappen ik moet nemen in mijn studieloopbaan. Ik maak (o.b.v. waarden, interesses en toekomstwensen) keuzes in mijn studie- en werkrichting). Als ik mensen nodig heb om mij te begeleiden dan regel ik dat zelf. Ik heb een beeld van de inhoud van het werk waar ik voor leer.	PO	75	V	GH		
2			LOB-portfoliotaak: LOB-stage	Ik beschik over een netwerk van mensen die mij kunnen helpen bij mijn (studie)loopbaan Ik onderhoud mijn netwerk en breid het uit	PO	75	V	GH		
3			LOB-portfoliotaak: COL-gesprek	Ik weet waar ik goed en minder goed in ben. Ik weet welke kwaliteiten ik kan inzetten voor mijn toekomstige studie of beroep. Ik kan aangeven wat ik leuk vind aan mijn toekomstige studie of beroep. Ik weet wat ik belangrijk vind in mijn toekomstige studie of beroep. Ik kan aangeven welke stappen ik moet nemen in mijn studieloopbaan. Ik maak (op basis van interesses en toekomstwensen) keuzes in mijn studie- en werkrichting. Als ik mensen nodig heb om mij te begeleiden dan regel ik dat zelf. Ik kan goed terugkijken naar mijn werk- en schoolervaringen. Ik toon mijn kwaliteiten en dat wat ik belangrijk vind in werk, stage en op de arbeidsmarkt.	PO	75	V	GH		
4			LOB-portfoliotaak: MAS-evaluatie	Ik weet goed wat mijn talenten zijn. Ik weet welke kwaliteiten ik kan inzetten voor mijn toekomstige studie of beroep. Ik heb een beeld van de inhoud van het werk waar ik voor leer.	PO	75	V	GH		

				Ik beschik over een netwerk van mensen die mij kunnen helpen bij mijn (studie)loopbaan. Ik onderhoud mijn netwerk en breid het uit.						
Schoolexamen 2025-2026										

Algemene bepalingen voor de maatschappelijke stage

Artikel 1

De werktijden en werkzaamheden vallen binnen het kader van ATW (Arbeidstijden Wet), NRK (Nadere Regeling Kinderarbeid) en de Arbo-wet.

Artikel 2

De stagiair, stagebieder, school en stagemakelaar bepalen in onderling overleg de inhoud en de begeleiding van de maatschappelijke stage. De stagebieder is verantwoordelijk voor voldoende en juiste begeleiding tijdens de uitvoering van de maatschappelijke stage.

Artikel 3

De school vrijwaart de stagebieder tegen eventuele aanspraken van derden op grond van artikel 6:170 BW wegens fouten van de stagiair tijdens de uitoefening van de stagewerkzaamheden. De school is aansprakelijk voor schade toegebracht aan de stagebieder door een onrechtmatige daad van de stagiair tijdens de uitoefening van de stagewerkzaamheden. Deze vrijwaring en aansprakelijkheid gelden uitsluitend indien en voor zover de aansprakelijkheidsverzekering van de school daarvoor dekking biedt.

Artikel 4

De stagiair neemt in het belang van orde, veiligheid en gezondheid de door de stagebieder gegeven gedragsregels en aanwijzingen in acht. De stagiair is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem/haar gedurende zijn/haar stageperiode ter kennis is gekomen en waarvan hij/zij weet of redelijkerwijs behoort te weten dat het van vertrouwelijke aard is. Deze verplichting geldt ook na beëindiging van de stageovereenkomst.

Artikel 5

In het geval van verhindering (ziekte, bijzondere omstandigheden) meldt de stagiair dit zo spoedig mogelijk bij de stagebieder. De stagebieder informeert de school in geval van ongeoorloofd verzuim van de stagiair.

Artikel 6

De maatschappelijke stage is een onbetaalde stage.

Over een eventuele onkostenvergoeding kunnen vooraf, in onderling overleg, afspraken worden gemaakt.

Artikel 7

Deze overeenkomst eindigt:

- aan het einde van de stageovereenkomst;
- als alle partijen dit wenselijk achten;
- als de stagebieder niet meer haar medewerking aan de maatschappelijke stage kan verlenen, omdat de stagiair onwenselijk gedrag vertoont;
- als de school vindt dat de afspraken met de stagebieder over het stageprogramma niet worden uitgevoerd.

Artikel 8

In geval van een geschil tussen de stagiair en de stagebieder zullen betrokkenen eerst samen proberen de kwestie op te lossen. Leidt dit niet tot een oplossing dan wordt het geschil voorgelegd aan de school.